

รายงานการอบรม ดูงาน ประชุม / สัมมนา ฯ ในประเทศ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

- ๑.๑ ชื่อ/นามสกุลนางเสมอ.....อ้าเกิด
- ๑.๒ ตำแหน่ง...พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)
หน้าที่ความรับผิดชอบ (โดยย่อ)เป็นพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ.....
ปฏิบัติงานที่ หน่วยงานอุบัติเหตุฉุกเฉินโรงพยาบาลกลาง...สำนักการแพทย์...โรงพยาบาลกลาง
- ๑.๓ ชื่อเรื่อง ประชุมวิชาการเรื่อง การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน
วัน เดือน ปี สถานที่.....๑๕ - ๑๙ มิ.ย. ๒๕๕๘.....สถานที่ ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์
งบประมาณ (จากเงินงบประมาณกรุงเทพมหานคร / เงินบำรุงโรงพยาบาล)
จำนวน...๕,๕๐๐ บาท

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้รับจากการอบรม ดูงาน ประชุม สัมมนา ฯ (โปรดให้ข้อมูลในเชิงวิชาการ)

๒.๑ วัตถุประสงค์

สามารถอธิบายบทบาทหน้าที่ของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยฉุกเฉินได้...วางแผนในการรับ
อุบัติเหตุได้อย่างถูกต้อง...ให้การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยฉุกเฉินได้ตามปัญหาและสภาวะการณ์ได้
อย่างรวดเร็วถูกต้องปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ...แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาใน
การดูแลผู้ป่วยฉุกเฉิน

๒.๒ เนื้อหา (โดยย่อ)

๑. บทบาทพยาบาลกับการวางแผนรับสถานการณ์ฉุกเฉินและอุบัติเหตุ
๒. Cardiopulmonary resuscitation
๓. Emergency management in neurological patient
๔. Poisoning and drug overdose
๕. Emergency management in surgencies
๖. Emergency in orthopedics
๗. Gynecologic and obstetric emergencies
๘. Endocrine emergencies
๙. Cardiopulmonary emergency
๑๐. Eye ear nose and throat emergencies
๑๑. Psychiatric emergencies
๑๒. พยาบาลกับนิติวิทยาศาสตร์

๒.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

- ต่อตนเอง สามารถให้การบริบาลพยาบาลแก่ผู้ป่วยฉุกเฉินได้อย่างถูกต้องปลอดภัยและมี
ประสิทธิภาพอันจะเป็นผลต่อการลดอัตราการตายของผู้ป่วยภาวะฉุกเฉินต่างๆ และสามารถป้องกัน
ความพิการต่างๆที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ป่วย ตลอดจนสามารถช่วยให้ผู้ป่วยฟื้นคืนสภาพเดิมโดยเร็วที่สุด
- ต่อหน่วยงาน นำความรู้ใหม่ๆ และทักษะใหม่ๆ ที่ได้รับจากการอบรมไปเผยแพร่ต่อผู้ร่วมงาน
อื่น ๆ (ระบุ)

ส่วนที่ ๓ ปัญหา/อุปสรรค - ไม่มี -

ส่วนที่ ๔ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

นำความรู้มาพัฒนาฝีมือ การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษ

(ลงชื่อ) โพง อ้าเกิด
(นางเสมอ อ้าเกิด)

ส่วนที่ ๕ ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

การอบรมในครั้งนี้สร้างความรู้ให้กับบุคลากร... เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน.....
และเกิดประโยชน์สูงสุด... และเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร...

(ลงชื่อ)

(นายชุติต์ ประดิษฐ์นาทกุล)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกลาง

การดูแลรักษาผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษ

กัมม ธรรม

การดูแลรักษาผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษ

ผู้ป่วยที่ได้รับพิษจากยาและสารเคมีที่มาโรงพยาบาลสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ กลุ่มใหญ่ๆคือ กลุ่มแรก จะได้ประวัติชัดเจนตั้งแต่แรกว่าได้รับยาหรือสารชนิดใด การวินิจฉัยจึงค่อนข้างง่ายและสามารถวางแผนการรักษาได้ ส่วนกลุ่มที่ ๒ เป็นกลุ่มที่ผู้ป่วย หรือแพทย์หรือทั้ง ๒ ฝ่ายไม่ทราบผู้ป่วยเกิดอาการจากการเป็นพิษ อาการและการแสดงมักเป็นกลุ่ม systemic diseaseซึ่งในกลุ่มนี้แพทย์จะวินิจฉัยได้ก็ต่อเมื่อได้คำนึงถึงภาวะการเกิดพิษในการวินิจฉัยแยกโรคอยู่เสมอทุกครั้งที่พบผู้ป่วยที่ยังหาสาเหตุการเกิดโรคแน่ชัดไม่ได้

พยาบาลที่ปฏิบัติงานในห้องฉุกเฉินจะเป็นผู้พบผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษได้บ่อย ซึ่งการดูแลรักษาผู้ป่วยกลุ่มนี้มีหลักการทั่วไปไม่แตกต่างไปจากการรักษาโรคอื่น ๆคือประกอบด้วย การรักษาแบบประคับประคองและการรักษาจำเพาะ โดยไม่ว่าจะทราบสาเหตุที่แน่ชัดของโรคหรือไม่ก็ตาม การรักษาแบบประคับประคองถือว่าการรักษาที่สำคัญที่สุดในการช่วยให้ผู้ป่วยพ้นจากความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น ถ้าภาวะเป็นพิษนั้นมีการรักษาจำเพาะก็จะช่วยให้ผู้ป่วยฟื้นได้เร็วขึ้น หรือลดอัตราการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคได้และทำให้ผลการรักษาดีขึ้นกว่าการรักษาแบบประคับประคองเพียงอย่างเดียว อย่างไรก็ตาม ในการรักษาผู้ป่วยที่เน้นแต่การรักษาจำเพาะอย่างเดียวโดยละเลยไม่ให้การรักษาแบบประคับประคองที่ดีพอมักจะทำให้ผลการรักษาไม่ดีเท่าที่ควรผู้ป่วยอาจจะเกิดภาวะแทรกซ้อนจนเสียชีวิตได้ในที่สุด

เมื่อผู้ป่วยได้รับยาเกินขนาดหรือสารพิษ หลังจากที่ได้ให้การรักษาแบบประคับประคองแล้ว ขั้นตอนที่แพทย์พิจารณาให้การรักษาต่อไป คือ ทำอย่างไรที่จะให้ผู้ป่วยลดการสัมผัสกับสารพิษ และด้วยวิธีใด ทั้งนี้เพื่อลดปริมาณสารพิษที่จะดูดซึมเข้าสู่ร่างกาย ขั้นตอนดังกล่าวเรียกว่า decontamination แต่ถ้าสารพิษนั้นถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกายและระบบหมุนเวียนโลหิตแล้วจะสามารถเร่งการกำจัดสารพิษออกจากร่างกายให้มากและเร็วที่สุดด้วยวิธีการใด และถ้าสารพิษนั้นได้เข้าไปในอวัยวะออกฤทธิ์แล้ว หากมีสารใดที่สามารถยับยั้งการออกฤทธิ์ของสารพิษได้แล้ว สารตัวดังกล่าวเรียกว่า ยาต้านพิษ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้ป่วยได้รับอันตรายจากสารพิษลดลง แม้จะมีสารพิษในร่างกายก็ตามสุดท้ายเมื่อผู้ป่วยพ้นจากภาวะเป็นพิษแล้ว แพทย์ควรจะสืบหาสาเหตุการเกิดพิษนั้น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ป่วยได้รับพิษ ดังนั้น การรักษาจำเพาะในผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษ มี ๔ ขั้นตอนคือ

๑. Decontamination
๒. Increase elimination
๓. Specific antidote
๔. Prevention

๑. Decontamination

การลดปริมาณสารพิษที่จะถูกดูดซึมเข้าสู่ร่างกายโดยตรงเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการรักษาผู้ป่วยระยะแรกที่จะช่วยให้ผู้ป่วยไม่เกิดภาวะเป็นพิษ ซึ่งวิธีในการรักษาขึ้นอยู่กับทางที่ผู้ป่วยได้รับพิษ ดังนี้

๑.๑ ได้รับทางผิวหนัง (dermal exposure)

ให้ถอดเสื้อผ้า และรองเท้าที่เปื้อนสารเคมีออกทันที ให้ล้างตามตัว ตามซอกต่างๆ และส่วนผิวหนังที่เป็นรอยพับด้วยน้ำอุ่น หรือน้ำสะอาดโยให้น้ำไหลผ่าน เช่น ให้อาบน้ำฝักบัวหรือดักน้ำรดตัวไม่ควรลงแช่ในอ่างน้ำหรือในบ่อน้ำ เนื่องจากสารเคมีจะยังคงขังตัวอยู่ในน้ำที่แช่อยู่ ผู้ที่ทำความสะอาดสารพิษควรใส่ถุงมือ แว่นตา ผ้าปิดจมูกและเสื้อกาวน์ เพื่อป้องกันไม่ให้ตนเองโดนสารพิษด้วย ถ้าสารนั้นเป็นพวกน้ำมันหรือไฮโดรคาร์บอนควรใช้สบู่อ่อนๆ ร่วมด้วย เพื่อชะล้างสารเคมีออกให้มากที่สุด โดยให้ล้างอย่างน้อย ๑๐ นาที หรือนานกว่านั้นถ้ายังมีสารเคมีติดตัวอยู่ หรือยังรู้สึกผิวหนังยังคันๆอยู่ ส่วนเสื้อผ้าที่เปื้อนสารเคมีไม่ควรนำกลับมาใช้อีก แต่ถ้ายังมีความจำเป็นต้องนำกลับมาใช้ใหม่ ควรนำไปซักทำความสะอาดหลายๆครั้งและตากในที่ที่มีอากาศถ่ายเทได้สะดวกก่อนที่จะนำมาใช้

๑.๒ ได้รับทางตา(eye exposure)

ควรรีบล้างตาทันทีด้วยน้ำอุ่น น้ำสะอาด หรือน้ำเกลือ โดยการจัดการให้ผู้ป่วยนอนตะแคงศีรษะไปด้านใดด้านหนึ่ง แล้วเทน้ำไหลผ่านดวงตาของผู้ป่วยอย่างน้อย ๑๕-๒๐ นาที ขณะล้างตาถ้าผู้ป่วยมีอาการปวดแสบตา อาจใช้ยาชาเฉพาะที่

๑.๓ ได้รับทางการหายใจ

สารพิษที่สูดดมเข้าไปจะก่อให้เกิดอาการระคายเคืองต่อเยื่อทางเดินหายใจ ผู้ที่เข้าไปช่วยเหลือผู้ป่วยควรสวมหน้ากากป้องกันไอพิษก่อน แล้วให้ย้ายผู้ป่วยออกไปในที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ถ่ายเทได้สะดวก ไม่ควรให้มีคนมุง จัดทำผู้ป่วยให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม โดยให้อนหายใจและทำให้ทางเดินหายใจโล่งสังเกตอาการของการมีเยื่อทางเดินหายใจบวม เช่น มีเสียงแหบ หรือมีการหายใจลำบาก ถ้าผู้ป่วยมีอาการรุนแรง ให้ทำการช่วยหายใจ ห้ามใช้วิธีการช่วยหายใจแบบปากต่อปาก เพราะอาจเป็นอันตรายแก่ผู้ช่วยชีวิตเองได้ ให้ใช้เครื่องมือในการช่วยหายใจ ให้ออกซิเจน หรือใส่ท่อช่วยหายใจ

๑.๔ ได้รับทางปาก (oral exposure)

การได้รับสารพิษโดยการรับประทานเข้าไป เป็นสิ่งที่พบได้บ่อยที่สุดในเวชปฏิบัติ ในการรักษาเพื่อลดปริมาณสารพิษจากระบบทางเดินอาหารที่จะเข้าสู่ร่างกายนั้นมีหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีมีข้อดี ข้อเสียและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นแตกต่างกัน การเลือกใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแพทย์แต่ละคน ปัญหาคือบางวิธีที่ใช้โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญรวมตัวกันในการสร้างข้อตกลงในการปฏิบัติบนพื้นฐานของหลักทางการแพทย์จากการศึกษาวิจัยที่เชื่อถือได้และทันสมัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการรักษาผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษทางปากประกอบด้วย

๑.๔.๑ Gastric lavage

๑.๔.๒ Sing-dose activated charcoal

๑.๔.๓ Whole bowel irrigation

๑.๔.๑ การล้างสารพิษด้วยการใส่สายสวนกระเพาะอาหาร(Gastric lavage)

การล้างสารพิษด้วยการใส่สายสวนกระเพาะอาหาร ไม่ใช่วิธีที่จะต้องทำในผู้ป่วยทุกรายที่มีประวัติรับประทานพิษมา แต่ควรพิจารณาถึงความจำเป็นในผู้ป่วยเป็นรายไป เพราะหลักฐานเกี่ยวกับประโยชน์ที่เกิดกับผู้ทำได้รับสารพิษเมื่อได้รับการรักษาด้วยวิธีการนี้ยังไม่ชัดเจน ดังนั้นความจำเป็นในการรักษาด้วยวิธีนี้จึงยังเป็นที่ยกถกเถียงกันอยู่